

Nieuwsbrief

Stichting Liniewacht

Algemene info

 www.liniewacht.nl

 Meent 15
4141AA Leerdam

 www.twitter.com/liniewacht

 www.facebook.com/liniewacht

Kvk: 64132722
Rekening nr: NL50
INGB 00 06 86 77 87

Kopij

Heb je kopij voor de nieuwsbrief, stuur dit aan:
liniewacht@gmail.com
Denk bijvoorbeeld aan een verslag van een werkdag en foto's.

In dit nummer:

Nieuws van het Bestuur	1
Landschapsbeheer Gelderland	2
Autovleren	2
Zomertelling fort Everdingen	3
Foto's zomertelling	4-5
Datums en locaties Landschapsbeheer	6

Datums landschapsbeheer bekend

Je leest alweer de tweede nieuwsbrief van de Liniewacht. Deze sturen wij om jullie allemaal te informeren over de activiteiten van het komende werkseizoen en om jullie op de hoogte te houden van onze werkzaamheden. Deze keer in de nieuwsbrief onder andere de datums en activiteiten van de landschapsbeheer activiteiten en een mooi stuk met foto's van onze vangactiviteit rond fort Everdingen.

Veel leesplezier namens het Liniewacht bestuur

Nieuws van het Bestuur

Algemene zaken

Als bestuur zijn we de druk geweest de Liniewacht bij besturen onder de aandacht te brengen. We hebben gesprekken gehad met de gemeenten Geldermalsen en Leerdam. Daarnaast worden we regelmatig uitgenodigd door de provincie. Zo hebben we voor de statenleden van de provincie Gelderland een uitleg gegeven over ons beheer rond de Hollandse Waterlinie. Ook hebben we aan de Boerenfair en de opening van de Hollandse Water-

linie meegedaan. Hierbij hadden we leuke ontmoetingen met burgers en met bestuurders. Hierdoor blijft de Liniewacht onder de aandacht bij alle bestuurders rondom de waterlinie.

Kerngroep

Onze kerngroep bestaat tegenwoordig uit 8 mensen, Roel Schroot (voorzitter), Afke Krijne-Zoethout (secretaris), Arie Kok (penningmeester), Wiegert Steen (algemeen), Andre Bos (materiaalbeheer) en Fred van Delft (algemeen).

Martin Kuijten en Rene Storijs hebben besloten hun bestuurstaak neer te leggen.

Geldzaken

Liniewacht heeft van de gemeenten Leerdam en Geldermalsen € 500,= ontvangen. € 30 is gedoneerd voor de aankoop van vleermuiskasten. Vivara Pro heeft voor € 380 aan vleermuiskasten geleverd. Dankzij de bijdragen van de gemeenten en donaties kunnen we de vleermuizen een goed winterverblijf aanbieden.

Wist u dat?

Vleermuizen zijn heel sociale dieren, de vrouwtjes leven in de zomer samen in een kraamverblijf. In de winter wonen mannetjes en vrouwtjes bij elkaar in het winterverblijf.

Wist u dat?

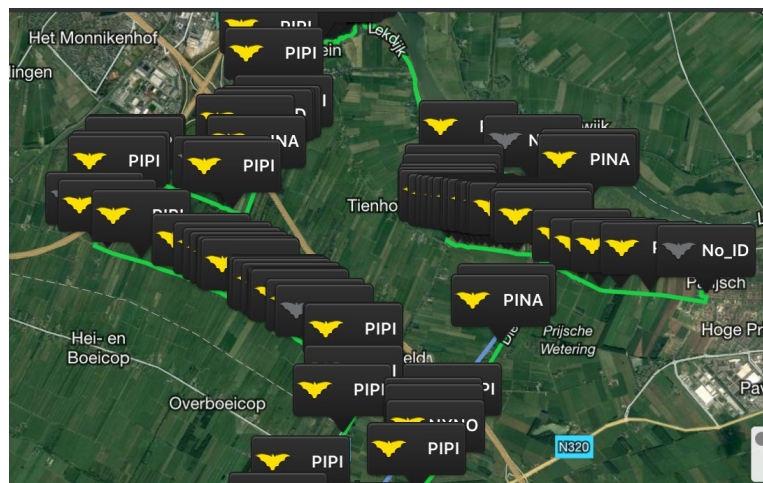
In het gebied van de Liniewacht zijn zowel zomer als winter verblijfsplaatsen voor vleermuizen aanwezig.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) ondersteunt 275 vrijwilligersgroepen en 8000 vrijwilligers in het landschap, waaronder sinds 2014 de Liniewacht. SLG biedt vrijwilligers ondersteuning met kennis, kunde en gereedschap. Voor de vrijwilligers van de Liniewacht verzorgde SLG

afgelopen voorjaar een cursus over cultuurhistorisch landschapsbeheer. De cursisten kregen kennis over het ontstaan van ons cultuurlandschap en hoe dit landschap zorgvuldig kan worden beheerd. Deze cursus was bedoeld voor Liniewachtvrijwilligers die actief in het landschap aan de slag

willen op basis van een meerjarig beheerplan. De Liniewacht gaat nu zelf beheerplannen opstellen voor elementen binnen hun beheergebied en SLG ondersteunt daarbij. Met vriendelijke groet,

Martijn Grievink
projectleider

Autovleren

De Liniewacht heeft deelgenomen aan het Autovleren. Wat is dat precies: Met een auto worden jaarlijks vastgestelde routes gereden. Je installeert een batlogger in het open raam van je auto. Je zet je batlogger aan en met een gangetje van 30 km per rij je rond. De rit kost gemiddeld een uur tijd. Na de route wordt de verzamelende data ingelezen

in de pc. Alle gegevens worden doorgestuurd naar de Zoogdierverseniging. De gegevens worden na bewerking gebruikt voor het landelijk onderzoek Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), het landelijk netwerk van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) en de PGOs om de staat van instandhouding van beschermde soorten te volgen. Een verplichting

die volgt uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Hierboven het kaartje van de route die de Liniewacht heeft gereden. Wij willen dit in de toekomst meer gaan doen en een ieder die het leuk vind om een keer mee te gaan kan dit laten weten via liniewacht@gmail.com.

Zomertelling Fort Everdingen

Als onderdeel van de jaarlijkse vleermuizen cursus heeft de Liniewacht in samenwerking met Vlegel (Tjeerd Kooij en Jasja Dekker) op 27 augustus een zomertelling uitgevoerd op Fort Everdingen. Fort Everdingen is een belangrijke winterslaapplaats voor verschillende soorten vleermuizen binnen het werkgebied van de Liniewacht.

Het bijzondere is dat vleermuizen hun winterslaapplaatsen niet alleen gebruiken in de winter. Ze gaan er ook zwermen: vleermuizen uit verschillende kolonies of groepen vliegen er heen, gaan er dan druk rond fladderen en ontmoeten er dan hun paringspartners. Daarnaast speelt het zwermen een rol bij het ontdekken

van en delen van informatie over winterverblijven en de mate waarin een winterverblijf gebruikt wordt. Om dit in beeld te brengen zijn er binnen mistnetten opgehangen om de vleermuizen te vangen en zijn er verschillende rondes rond het fort gelopen met de batdetectors.

In totaal zijn er met mistnetten 51 watervleermuizen, 20 gewone dwergvleermuis, 3 baardvleermuizen en 4 grootoorvleermuizen gevangen. Bij het vangen is veel informatie opgeschreven over de gevangen dieren o.a. de soort, geslacht, geslachtsrijpheid en biometrische maten. Het ging in totaal om 26 vrouwtjes en 52 mannetjes. Er was dus sprake van 2/3 man-

vrouw verhouding. Er was veel variatie in de geslachtsrijpheid van de gevangen vleermuizen.

Via de batdetector zijn geen andere soorten gehoord dan die zijn gevangen. Er zijn vooral veel watervleermuizen en gewone dwergvleermuizen gehoord rond het fort. Dit komt ook overeen met wat er in het fort is gevangen.

Als Liniewacht willen we Marco Lauret ontzettend bedanken voor de toestemming om te mogen vangen en Tjeerd en Jasja van VleGel voor de leerzame avond.

Op de volgende twee pagina vindt je foto's van deze avond.

Wist u dat?

Vrouwtjes vleermuizen verhuizen tijdens de zomer van het ene naar het andere kraamverblijf, jongen die nog niet kunnen vliegen liften met mama mee.

Wist u dat?

Als Liniewacht beheren wij sinds vorig jaar een Griend in opdracht van Staatsbosbeheer. Een griend is een vochtige akker waarop wilgenhout wordt verbouwd. Tot 1960 werd dit massaal gedaan. De griend die wij beheren wordt in ere hersteld en zal dus ook moeten worden 'geogst'.

Wist u dat?

Vleermuizen hebben hele goede ogen, in het donker zien ze evenveel als wij. Toch denkt men vaak dat ze blind zijn omdat ze echolocatie gebruiken om zich te oriënteren. Dat is ook niet zo raar, probeer zelf maar eens in het donker een mug te vangen....

Wist u dat?

Vleermuizen communiceren met elkaar door middel van geluiden die wij (mits we goede oren hebben) gewoon kunnen horen. Wat we niet gewoon kunnen horen is het ultrasone geluid dat ze gebruiken om voorwerpen te lokaliseren.

Foto's zomertelling

Wist u dat?

Een knotwilg moet elke 5-7 jaar worden geknot. In de humusrijke knot van oudere bomen broeden soms eenden en kunnen ook planten groeien. Snelgroeiende planten als de vlierstruik of de lijsterbes kunnen zo een knotwilg laten splijten.

Een knotwilg kan zo'n vijftig jaar oud worden. Andere knotbomen zijn de es, populier en zomereik.

Wist u dat?

De groepsschuilplaatsen waren bedoeld als onderkomen bij beschietingen en bombardementen, als de loopgraven tussen de schuilplaatsen niet genoeg dekking boden. Het principe was gebaseerd op de strijdwijze in de Eerste Wereldoorlog. De groepsschuilplaatsen werden gebouwd in 1940. Een aantal waren nog niet voltooid bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Deze zijn later ook niet meer afgebouwd.

Wist u dat?

De Liniewacht telt in de winter de vleermuizen in de groepsschuilplaatsen, maakt de groepsschuilplaatsen geschikt voor vleermuizen, maakt het omliggende landschap geschikt voor vleermuizen, werkt mee aan het beheer van het omliggende landschap, organiseert cursussen, is een mogelijke stageplek, informeert de omgeving met lezingen en batdetectortochten. Mocht u interesse hebben in een van deze activiteiten of een ander leuk idee hebben voor een activiteit, neem dan gerust contact met ons op via:

liniewacht@gmail.com.

Datums Landschapsbeheer

De datums en locaties zoals ze zijn gepland voor dit seizoen. Jullie ontvangen een week voor elke datum nog een uitnodiging, maar zet ze vast in de agenda!

We starten zoals altijd elke zaterdagochtend om 9.00 uur bij André en eindigen daar ook weer rond 12.30 uur.

Tevens het verzoek om voor de eerste werkdag van 5 november zo snel mogelijk door te geven of je kunt of niet (via liniewacht@gmail.com), hoe meer mensen hoe beter, deze dag haken we namelijk ook aan bij de landelijke Natuurwerkdag!

5 november

(natuurwerkdag)

Op deze dag gaan we de wilgen langs de Langendijk (vlakbij fort Asperen) knotten, 12 stuks. Drie

jaar geleden zijn ze ook geknot door ons en het wordt weer tijd. Als het kan willen we ook een paar nieuwe wilgen aanplanten, zodat het weer een complete rij wordt, dit is nu voorgelegd aan Staatsbosbeheer en we wachten nog even hun reactie af. Gedeputeerde van Dijk komt op deze dag bij ons kijken in het kader van de Natuurwerkdag.

10 december

We gaan aan de slag bij Fort Werk aan het Spoor. In de planning staat in ieder geval de meidoornhaag en waarschijnlijk is er ook nog andere beplanting die gesnoeid kan worden.

7 januari

Het plaatsen van staken in de griend waar we vorige jaar ook gewerkt hebben.

Staatsbosbeheer heeft aan ons gevraagd of we ook in de aanliggende grotere griend staken willen planten. Tevens dient de knotwilgen rij nabij de griend gecontroleerd te worden en scheuten dienen weg geknipt te worden.

4 februari

Uitloopdag voor 7 februari. Indien nodig verder gaan met het planten van wilgenstekken in de naastgelegen griend.

Onze Links

